

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . 2.—
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . 2.—
V upravi prajeman mesečno . . . 170

Sobotna izdaja:

Za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEC

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne braničnice avstrijske št. 24.797, ogranice 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani

Dr. Nikola Mandić deželnji podsekretar Bosne in Hercegovine.

Včeraj smo poročali, da je cesar imenoval deželnega poslanca dr. Nikola Mandića namestnikom dežel. šefu Bosne in Hercegovine. Deželnim šef je, kakor znano, general (fegm. Potiorek). V prejšnjih časih je imel ob strani takozvanega civil-adlatusa, ki je dejansko izvrševal vso civilno upravo dežele. Sedaj ima to nalogo »namestnik deželnega šefa«, ki je tedaj prvi civilni uradnik Bosne in Hercegovine ter zavzema kot tak najvažnejše mesto v deželi sami. Dosej so to odlično mesto zavzemali izključno tuje — večinoma Nemci in Mažari, kar je bilo za Bosance poniževalno. Sedaj je prvkrat stopil na celo boseske vlade domačin — Hrvat. To je važen čin, ki ga moremo zabeležiti le z zadovoljstvom in odobravanjem. Nadejamo se, da bo dr. Nikola Mandić, ki je velenadarjen mož, kos svoji veliki nalogi in da bo znal premagati naravne težkoče, ki izvirajo iz nenaravnega jerobstva mažarske, avstrijske in skupne vlade. Boseski Hrvati so lahko ponosni, da je njihov mož poklican na celo boseske vlade. Njihova dolžnost je, da pokažejo svojo politično zrelost s tem, da pomagajo dr. Mandiću nositi težko breme domače uprave. Nasprotno je trdno pričakovati, da bo dr. Mandić tudi na novem visokem mestu znal udejstvovati v polni meri svoje narodno hrvatsko prepričanje. **K hrvatstvu se danes v Bosni in Hercegovini priznava večina prebivalstva; katoličani in muzezmani.** Velik del bosenških Srbov pa stoji v prijaznih odnosa jih s srbsko hrvatsko (katoličko - muzezmansko) večino. Radikalna protihrvatska srbska struja pa je v Bosni in Hercegovini močno nazadovala. Pričakovati je, da se vzdrži in še nadalje utrdi sedanja saborska večina, v koji zavzemajo katoličani odlično mesto. — Imenovanje dr. Mandića je, zdi se nam, prva koncesija načelu »Bosna Bosencem«. Svetovali bi tudi dunajski vladi, naj se iz tega zgleda uči in v jugoslovenskih deželah izvede podobno načelo. — To se nam zdi neobhodno potrebno v interesu države, monarhije in dinastije same. —

Boj za irske pravice.

Ko je v XVI. stoletju izbruhnil na Angleškem verski preobrat, ki je vsled vladarske samovolje nekdaj tako katoličko deželo izpremenil v protestantsko, se je ves srd protestantizma obrnil proti Ircom, ki so ostali Cerkvi zvesti. Vlada je pošljala nad nje svoje uradnike, fanatične protestantske duhovnike, najeto soldatско in krvnike. Skoraj dvesto let so Anglezi nad Irči divjali kakor bestije. Morili so jih, iztradevali in zapirali. Končno so jih začeli siloma ekspropriirati, so zemljo brez odškodnine razdelili med lorde in irsko kmelsko ljudstvo zaslužnili, ker je niso mogli pobiti, kakor bi bili protestantski fanatiki radi. Na en mah je angleška vlada en milijon akrov irske zemlje konfiscirala in Cromwell je, ker je bilo pre malo angleških veleposestnikov, velik del irske zemlje razdelil med svoje vojake. Irska je bila takrat največja mučenica na celiem izobraženem svetu. To je trajalo, čeprav z manjšo krutostjo, tudi še celo XVIII. stoletje. V prihodnjem stoletju so Irči, gospodarsko največji siromaki, ostali še vedno brez vseh ustavnih pravic. Uničiti jih pa le niso mogli. Na eni strani je Anglija začela nekoliko uvidevati, da ne more kot prva pomorska velesila na svetu obstojati, če ima v sebi nezadovoljen element, na drugi pa je irska kri vskipela in tako zavzano fenjersko gibanje je vlogo poučilo, da se obupani Irči ne strašijo najkrvavejših sredstev, da se otresejo krutega jarma lordov. Plemeniti Gladstone je v drugi polovici XIX. stoletja začel na ustavnem polju boj za irsko samoupravo, takozvani Homerule. Tega se je upal s komaj deset glasovi večine v parlamentu. Čeprav ni vsega dosegel, je Irčem zagotovil vsaj nekaj ustavnih pravic in najnovejše agrarne reforme. Angleške liberalne vlade je pri tem najbolj podpiral slavni Irč O' Connell, eden največjih katoličkih politikov devetnajstega stoletja. Boj za Homerule je potem trajal dalje do danes. Liberalne vlade so Homerule vedno devale na dnevni red, konservativne pa mu redno nasprotovale. Danes vodi boj zanj Asquithova vlada.

Sedanja liberalna večina je ustavni boj za Homerule začela z veliko odločnostjo že pred več leti. Ker je zbornica lordov vsak tozadenvi zakonski načrt zavrnila, je liberalna vlada šla tako daleč, da je vetopravico lordov pod gotovimi pogojmi odpravila. In zdaj je stvar že na tem,

da bi se bil Homerule za Irsko moral zakonito uveljaviti. V parlamentu se je zan izrekla liberalna stranka z irskimi in socialističnimi glasovi, ki znašajo celih 90 glasov več nego konservativni ali unionistični. Zdaj pa se je zgodilo nekaj nepreričakovanega.

Irska dežela šteje okoli 4 milijone in pol prebivalstva. V severni Irski pa je provinca Ulster, v kateri prebiva največ onih v verskih bojih XVI. in XVII. stoletja importiranih angleških protestantov. Teh je nekaj nad 800.000, torej slaba petina vsega irskega prebivalstva. V Irski brez Ulstra znaša število katoličanov v primeri s protestanti 93%, v Ulstru pa znaša razmerje med protestanti in katoličani 56% : 43%. V polovici desetih grofij, kolikor jih šteje ulstrska provinca, so katoličani celo v večini, v drugi polovici so v večini protestanti. Temu primerno je Ulster v londonškem parlamentu zastopan po 15 irskih (nacionalističnih) poslancih in po 15 protestantskih, ki so vsi unionisti. Ta petina irskega prebivalstva pa hoče celo deželo komandirati in se Homerulu z vsemi silami upira.

Vzrok je kajpada narodna gospodstva željnost. V tem oziru se odporn ulstrških Angležev proti irski samostojnosti da nekoliko primerjati z odpornom Nemcem na Češkem, ki so pravzaprav tudi priseljeni element, proti češkemu državnemu pravu ali pa proti dalekosežni avtonomiji češke dežele. Na Irskem pa pride k temu verski moment, ki je glavna gonilna sila vsega konflikta. Ulstrski protestanti so potomci najbolj fanatičnih luteranskih ločin, najgrizenejših antipapistov, ki so se nedavno v Belfastu pribegli prave pogrome proti katoličanom in so začigali katoličke cerkve. Ljudje, ki Irča smatrajo za manjvredno bitje, se bodo težko privadili, pokoriti se irskemu parlamentu. Le pomislimo, kako bi se v naših južnih deželah Nemci in Lahi trializmu upirali, če bi se ustvaril! Ulstrci se sklicujejo na svoje narodne in verske pravice. V resnicu pa stoe stvari tako, da bi se ta manjšina, ki je čisto po krivici prišla na Irsko tla, moralna iz višjega ozira na blagor cele Velike Britanije in njenega svetovnega položaja Homerulu pokoriti, tembolj, ker Homerule zagotavlja popolno versko in narodno enakopravnost. Izjema se za Ulstree pa po pameti ne da narediti, ker nití v Ulstru ne žive vseskozi kompaktno, da bi se dal iz te dežele napraviti »corpus separatum«. Da protestantski Ulstrci tega nočajo

uvideti, je pa nemalo kriva konservativna stranka. Ta bi na vsak način rada liberalno vlado, ki je uničila največji politični privilegij lordov, vrgla. Ker pa angleško ljudstvo konservativcev posebno ne mara, bi ti radi razvneli znani furor protestanticus in angleški narodni šovinizem in za to je ulstrska vprašanje kakor nalači pravno. Konservativci so tudi v prvi vrsti krivi, da so se ulstrski protestanti zadnjič vojaško organizirali, ustanovili prostovoljske bataljone in se preskrbeli z orožjem in municio, da izvedbo Homerula s silo preprečijo.

Po naših pojmih bi bila angleška vlada morala to reč že v kali udušiti, zakaj v Ulstru so se na oboroženi upor že najmanj dve leti pripravljali. Treba pa je pomisiliti, da se angleške vlade sploh zelo težko za skrajne korake odločijo, naj gre za Indijo ali za Transval ali za Ulster. Asquith je rajši v toliko odnehal, da je predlagal, naj se provinci Ulster dovoli, da je pet let od Homerula izvzeta, potem pa naj se po plebiscitu odloči, ali se mu podvrže ali ne. Konservativcem, oziroma oranžistom, kar so ulstrski protestantski fanatiki imenujejo, pa tudi to ni bilo prav. Njihov vodja, sir Carson, je po končani parlamentarni debati odšel v Belfast, da vodi vstajo.

Zdaj ni vladu ostalo ničesar drugega, kakor da upor uduši. Dala je vojakom nalog, pripraviti se za odhod na sever. Par regimentov bi bilo tistih 80.000 obročenih oranžistov kmalu užugalo. Zdaj pa so se uprli častniki. Rekli so, da služijo kralju le za to, da deželo branijo pred sovražnikom ali mu pridobjijo novih zemljaj, nikakor pa ne za to, da se borijo proti njegovim lastnim državljanom. Angleška armada je armada najemnikov, ki hočejo imeti v politiki ravnotako svobodno mnenje kakor vsak drugi državljan. So izbran vojaški material, pa precej trmast in slab discipliniran, če jim kaka reč ni po godi. V tem slučaju pa se pač ne dajo izlepa upravičiti, ker tudi na Angleškem ne gre, da bi se vojak upiral izvršiti sklenjeno postavo, ako dobi za to povelje. Častniki bi morali priti pred vojasko sodiščo. Prišlo pa je že drugače. Častniki imajo sa seboj konservativce, lorde in visoko plemstvo in po vsej priliki tudi dvor, ki nimata na Angleškem v politiki sicer nič govoriti. Toda aristokracija je topot zmagala. Ulstrci ne bodo s silo pokorili, pač pa mora Homerule zopet pred parlament in če se ne doseže ustavna rešitev na podlagi kompromisa med liberalci in konser-

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Grušček, poslovnil dr. Leopold Lénard.

(Dalje.)

Na skrivaj po stranskih potih, izogibaje se ljudem, so prišli v župnišče. Sprejela jih je v kuhinji gospodinja, priletna ženska, ki je odložila očala in perilo ter jih pričela začudeno gledati.

»Prišli smo po svet h gospodu župniku,« je reklo Malinov po pozdravu.

»Kar stirje? . . . Lahko kdo zapazi in bo nesreča.«

»Nikdo nas ni videl, ker smo šli ob strani, a dečki stope na straži.«

»Pa je vendor nevarno,« je vzdihnila, »cesa pa želite?«

»Prišli smo v posvetni zadevi,« je reklo Bal, »ne gre se nam za duhovne potrebe.«

»Vprašala bom gospoda župnika,« in vstala je s sedeža, nekoliko upognjena od dela in starosti. Popravila je sveitko na mizi in rekla: »Sedite, takoj se vrnem.«

Cez večjo je šla v skromno opremljeno sobo, kjer je župnik čital pri svetli luči.

»Kaj pa je, Laurencija?« je pogledal dobodušno s temnimi očmi.

»Prišli so širje uporniki,« in povedala je imena »ter prosila nasvet.«

Zupnik se je zmračil, z levo roko si je segel v kratke sive lase in vprašal čez trenotek:

»Niso povedali, česa žele?«

»Pravijo, da v posvetnih zadehah.«

»Zaprite okence . . . in treba je postaviti stražo.«

»Vem . . . so že postavili dečke, ki bodo opozorili.«

»Dobro . . . torej naj pridejo.«

Ko so pozdravili duhovnika z navadnim: Hvaljen bodi, poljubili roko, so se ustavili v vrsti pri vratih, a Malinov je začel:

»Prišli smo sem k duhovnemu očetu po nasvet z ozirom na popisovanje ljudi, katero so oglasili.«

»Zakaj gre?«

»Radi bi vedeli, kako naj se zapisemo, ali katolicani kakor smo, ali pa kot pravoslavni, kakor so nas zapisali?«

Duhovnik je pogledal nanje bistro, a po kratkem molčanju:

»O popisovanju sem slišal, a vaša reč je, da se zapišete, kakor hočete.«

Kmetje so pogledali drug drugega, a Bal je reklo:

»Tudi mi vemo, da se lahko zapisemo, toda za to se nam ne gre, ampak, če je res, gospod župnik, da, kakor se zapiše, tako bo ostal, naj bo katoličan ali pravoslaven?«

»Jaz o tem nič ne vem.«

»Tako povelje je dal sam car,« je dodal Sekirski, in morajo ga ubogati in ne bo nobene izprememb.«

»Nič ne vem . . . nisem slišal.«

Ta župnikov odgovor je razjezik Malinovem in zamrmljal je:

»Naj bo v duhovnih ali v posvetnih rečeh, vedno je enako.«

Na bledi župnikov obraz je stopila lahna rudečica, toda govoril je z mirnim, rahlim glasom:

»Moja dolžnost je, da skrbim za zaupano mi čredo vernikov . . . cerkev so zaprli . . . na kapelico preže . . . in ako mene preženo, kje bodo oni našli tolažbe in podpore? . . .«

»Ali smo mi kaj slabši?« je reklo Dobek.

»Ni vam ne očitam,« je reklo resno, »toda dober sin najde vedno pot v hišo svojega očeta, ne da bi izpostavljal v nevarnost svoje brate.«

»Kako torej svetujete, gospod župnik, s tem popisovanjem?« je vprašal Bal.

Zupnik je pogledal pazljivo na svoje goste in izpregovoril počasi:

»Vest vam pove, po kateri poti morete iti, to je vaša reč.«

»Kako torej sodite, gospod župnik, ali se, smemo vpisati za katoličane?«

»Če smete, ali ne smete, tega ne vam, toda . . . sin, kadar je mati zatrana in v sužnjosti, je ne zapusti in je ne zataji.«

»To nam je dovolj,« je reklo Malinov, »preden smo prišli sem, sem reklo, da ne zatajam svoje vere . . . Kaj počno drugi, to je zadeva njihove vesti.«

»Imate prav,« je dodal župnik, »toda dober zgled more storiti veliko dobrega.«

Pogovorili so se še o tem in onem, slednjič so pa odšli vsak posebej, a ko so prišli spet skupaj na vaški ulici, je izpregovoril Malinov:

»Veliko posvetovanja ni bilo, a vendar, kdor je naš, je naš, povedal je dobro besedo.«

»Tore

vativci, bo treba razpisati nove volitve, da izrazi angleško ljudstvo zopet svojo voljo.

Irci torej še niso prišli do svoje pravice. Vendar pa stvari zanje ne stojijo slabo. Oni imajo za seboj večino demokratično mislečega angleškega ljudstva. In čisto prav se je v parlamentu poudarjalo, da bodo liberalci in delavci lahko posegli po istem sredstvu kakor Ulstrci, ako se bodo konservativci še dalje upirali. V vojski angleškega kralja in na njegovih ladjah služi veliko irskih vojakov in častnikov, doma in v Indiji. Če pade tem v glavo se upreti, se bo velikobritansko kraljestvo močno zmajalo. Taka država kakor je Anglija, ne prenese danes državljanke vojske. Zato je upanje, da Irci pridejo do homerula, zelo upravičeno. Pa še dolgo čakati jim ne bo treba.

SRBII PROTI DR. MANDIĆU.

Glasilo »zmerne« srbске stranke dr. Dimovića, se obrača proti imenovanju dr. Mandića, kar vzbuja začudenje. Imenovanje Mandića, pravi, da pomeni zapostavljenje Srbov. Ako bi se pokazalo, da pomeni to imenovanje, da se hoče vladati proti Srbom, bodo slednji delovanje sabora onemogočili. Kakor znano, je Dimović dozdaj katoliško — mehamedansko večino podpiral.

NEMŠKI CESAR OBIŠČE NAŠEGA PRESTOLONASLEDNIKA.

Danes, 27. t. m. ob 8. zjutraj se je odpeljal nemški cesar Viljem iz Benetk, da obiše v Miramaru našega prestolonaslednika. Cesarjevo jahto spremljata nemški vojni ladji »Goeben« in »Breslau«. Zvečer se cesar Viljem odpelje na Krf. Včeraj, 26. t. m. se je pripeljala in zasidrala nasproti Miramaru c. in kr. eskadra obstoječa iz dveh divizij. Prvi diviziji poveljuje konteradmiral Franc Loffler. Tvorita jo vojni ladji »Viribus Unitis« in »Tegetthof« ter križarica »St. Georg«. Drugi diviziji poveljuje konteradmiral Anton Willenik. Tvorijo jo vojne ladje »Erzherzog Franz Ferdinand«, »Zrinyi« in »Radetzky«. Pripeljalo se je tudi torpedno brodovje s križarico »Admiral Spaun« na čelu in s torpedovkami »Tatra«, »Balaton«, »Czepel«, »Huszar« in »Turul«, dve skupini torpednih čolnov in ena skupina čolnov za iskanje min.

ANGLEŠKA.

Unionist Pole Carew je 26. t. m. v angleški poslaniški zbornici vprašal, če sta feldmarschal French in generalni poročnik Ewart prosila za odpust. Za-kladni kancler Lloyd George je za Asquitha, ki ni bil navzoč, izjavil, da poda Asquith koncem seje izjavo. Nadalje je Lloyd George izjavil, da 31. marca prično zopet o homerule razpravljati.

PORAZ MEHIKANSKE REVOLUCIJSKE ARMADE.

Vojni urad v Mehiki poroča, da je bila vstaška armada v sredo zjutraj pri Torreenu poražena. Izgubila je 2000 mrtvih in ranjencev. Ostanek beži. Zvezna armada begunce zasleduje. Mehikansko poslaništvo v Vašingtonu je pa obveščeno, da je vladna armada dne 24. t. m. pri Gomez-Palaciu zopet vstaše porazila in jih z velikimi izgubami vrnila nazaj.

Dnevne novice.

+ Zahteve Slovencev pri sodiščih. Poslanca dr. Verstovšek in Grafenauer sta 26. t. m. vodila deputacija »Slovenske odvetniške zveze«, in sicer nje predsednika dr. Trillerja, dr. Brejca in dr. Hraščevca k justičnemu ministru dr. Hochenburgerju, ki mu je izročila spomenico Slovencev o zahtevah in željah Slovencev glede na uradovanje pri sodiščih na Spodnjem Štajerskem in v slovenskih delih Koroške. Gleda na uradovanje je deputacija zahtevala, da naj se v vseh slovenskih deželnih delih v okrožju višjega deželnega sodišča v Gradcu: 1. v civilnih zadevah vse ustne izjave, predlogi, izpovedi itd. zapišejo v tistem jeziku, ki ga govori stranka ne glede na to, če zna ali ne zna drugi jezik in da naj se brez razločka vse rešitve, osobito tudi razsodbe izdelajo v tistem jeziku, v katerem je bil sestavljen prvi predlog, oziroma tožba; 2. se zahteva, da naj se v kazenskih zadevah zapisniki, osobito tudi zapisniki o glavnih razpravah, razsodbe in sploh vse rešitve spšejo v tistem jeziku, ki ga govore obtoženci, priče in izvedenci; 3. se zahteva, da naj veljajo navedena določila tudi za sodne dvore prve inštan-

ce v tistih pokrajinah, kjer prebivajo Slovenci in naj se za to referati ravno tako podajo, tako v civilnih kakor v kazenskih zadevah. Razsodbe in rešitve naj se izdajo v tistem jeziku, v katerem se je v prvi inštanci razpravljalo. Končno se zahteva, da naj se najvišji sodni dvor ravna po določilih § 27. cesarskega patentu z dne 7. avgusta 1850. — Pravosodni minister je, kakor smo že včeraj v brzojavki poročali, zastopal stališče, da morajo sodni uradniki jezik prebivalstva popolnoma obvladati, kar je deputacija vzela na znanje z zadovoljstvom. Nadalje je izjavil, da hoče spomenico natančno proučiti. — Danes predloži deputacija spomenico predsedniku višjega deželnega sodišča v Gradcu.

+ Osebne novice s pošte. Imenovanja: Za poštnega oficijanta poštni aspirant Jožef Trpin za Rakek; za poštno oficijantko poštna aspirantka Vekoslava Pišek za Ičiči. — Mesto poštnega ekspedienta v Raki na Dolenjskem je podeljeno poštnemu oficijantu Davorinu Grobelniku, enako mesto v Tinjanu v Istri Janku Desarju. — Premeščenja: Vekoslav Hraščevč, poštni oficijant na Rakeku, je premščen v Zagorje, Emil Pojani, poštni oficijant v Tržiču na Goriškem, pa v Gradež. — Umirovljeni so: poštna ekspedientka v Raki Frančiška Otoničar ter poštni oficijantki Alma Perini in Zorka Tončič. — Poštar Leopold Kampert, poslujoč pri c. kr. poštnem uradu Nabrežina 2, in poštna ekspedientka v Dobrničah Ivanka Kužnik sta odpuščena.

+ Hrvatski sabor. V včerajšnji seji hrvatskega sabora je ban baron Skerlecz v daljšem govoru zagovarjal ekspropriacijsko postavo. Sabor je z veliko večino odobil v prvem branju adreso koalicije na hrvatskega kralja. Značilno je, da je koalicija predlog, naj se v adresi namesto »naš narod« reče »hrvatski narod«, odklonila.

+ Baron Skerlecz izvoljen za hrvatskega poslanca. Dne 26. t. m. je bil ban baron Skerlecz v I. zagrebškem volilnem okraju izvoljen za poslanca. Skerlecz je dobil 572, kandidat stranke prava okoli »Hrvatske« 300 in Starčevičeve stranke 33 glasov. Volitev je bila mirna.

+ Zmaga hrvatskih pravašev. V Karlopuagu je bil 26. t. m. pri dopolnilnih saborških volitvah izvoljen Starčevičanec Makso Došen z vsemi glasovi.

+ Sram jih bodil! Ban Skerlecz je včeraj v saboru jasno povedal, kako se ima razlastilni zakon razumeti. Pomorska oblast na Reki bo razlaščevala obalne parcele v zgolj pomorske svrhe s privoljenjem hrvatskih sodišč. Če bo treba razlastiti privatno last, bo to določil trgovinski minister v sporazumu z banom. Torej! Kdo bo določil, kaj je vse pomorski namen? Kaj bo, če bo hrvatsko sodišče drugega mnjenja kakor madjarska pomorska oblast? In kaj bo nastopilo, če bi ogrski trgovinski minister in ban slučajno ne bila ene misli? **Hrvatska bo tepe na kakor še zmirej.** To se bo zgodilo in nič drugega. Madjarska si bo tako prilaščevala hrvatsko obal in spričo tega je koalicija tako nesramna, da govori o svojih uspehih!

+ Niso vti Slobi s koalicijo. Velik del srbske mladine se zadnji čas odvrača od koalicije, ki je hrvatsko primorje Madjarom izdalna ali, kakor je ban Skerlecz včeraj v saboru rekel, je Madjarom dōpustila, da smejo hrvatsko obal razlaščevati v sporazumu s hrvatskimi (madjarskimi) oblastmi v zgolj pomorske svrhe. Toda tudi med drugimi Srbi se nahajajo nasprotniki izdajalske koalicije Ugledna »Novozadrska Zastava« imenjuje koalicijonaše Khuenovce, kar tudi v resnici so. Tudi v Osicku so srbski omladinci skupno s hrvatskimi proti koalicijonaški politiki protestirali. Zato je zelo mogoče, da bo koalicije prej konec, nego si ona misli.

+ Skrb za uboge. Piše se nam: Kakor poroča nemški list »Mässigkeitsblätter«, se je ustanovilo v različnih nemških deželah več društev, katerih namen je, ubožno in delanezmožno ljudstvo, ki pa je podvrženo pijančevanju, polagoma odvaditi od preminoge zauživanja alkohola, prav posebno pa žganja; mesto denarja se jim dajo tople jedi ali pa ena marka v vrednosti nekako naših 5 krajcarjev, s katero v žganjarnah ničesar ne dobi, pač pa v od teh društev določenih »točilnicah za uboge« kuhanega ali surovega mleka, čaj, čokolado, kavo ali pa tudi krožnik juhe s kruhom. To je gotovo blag in koristen namen teh društev. Ali pri nas ne bi bilo mogoče kaj takega? Ako razmotrivamo število našega ubožnega ljudstva, gotovo vsakdo izmed nas rad podeli kak milodar. A žal, da se velikokrat opaža, da to ljudstvo ne zna izprošene novčice koristno porabiti. Izstradan in premražen stopicu od hiše do hiše in komaj si je izbril zadostno novčicev. že hiti v prvo

žganjarno. Ljubše mu je žganje nego topla juha in košček kruha. Podpiramo torej revno ljudstvo ne z denarjem, temveč z gorkimi jedili, ker tako jih bodo obvarovali, da ne postanejo v nesreči svoji še bolj nesrečne žrtve žganja.

+ Vestnik S. K. S. Z. izide v prvi povici meseca aprila. Vestnik bo izšel šestkrat na leto.

+ Novi dolenski vlaki. K zadnji notici o prometnih odredbah na dolenski železnici začenši s 1. majnikom se nam sporoča še tole: Ako se vpeljejo novi vlaki, naj gredo vsi tudi do zadnje postaje, do Straže in iz Straže, da ne bo treba nam, ki imamo bližu Stražo, hoditi k vlakom v Novo mesto, drugače je proglašeno Novo mesto—Straža brez pomena. Preden se novi vlaki definitivno določijo, prosimo: Ne pozabite, da je tudi Straža postaja dolenske železnice! Doslej je namreč dolenskemu jutranjem in večernemu vlaku zmanjšalo premoga, da ni mogel še do Straže. Prosimo tudi gg. poslance, da se za Stražo potegnjete.

+ Starosta slovenskih duhovnikov v Ameriki. Preč. g. Jožef F. Buh v Ely, Minn., starosta slovenskih duhovnikov v Ameriki, je obhajal dne 17. t. m. svoj enoinosemdeseti rojstni dan in čez par tednov bo obhajal zlati jubilej, odkar je prišel v Ameriko, in sicer v St. Paul, Minn. Vzlici visoki starosti opravila Rt. Rev. Buh sam elyško župnijo, ki šteje okoli 300 faranov. Vrh tega obiskuje tudi vsaki mesec indijansko šolo na Tower. Rt. Rev. Buh je bil pred svojim odhodom v Ameriko kaplan v Radecah ob Savi na Dolenjskem. Sedanji starček-duhovnik je šel v Ameriko na poziv rajnkega slovenskega misjonarja Rev. Franca Pirc, ki je misjonaril po Minnesoti. Buh je razširjal katoliško vero tudi ves čas med Indijanci po Minnesoti severno od mesta St. Cloud. Ozemlje, katero je oskrboval je bilo obširno in prebivalstvo je bilo tako redko, zato je pa več volkov in medvedov. Potov ni bilo in še steze so bile redke in slabe. Mladi misijonar je prestal mnogo težkoč, kljub temu je pa za svojo visoko starost tako čil ko bi bil šele kakih 60 let star. Dne 17. marca je dosegel sivolasi in samaritanski slovenski duhovnik starost 81 let in meseca aprila bo slavil polstoletnico od kar je pričel svoje versko delo med prebivalstvom Minnesote.

+ Vse, ki imajo nabiralnike »Slovenske Straže«, prosimo, da blagohotonno storite vse, za kar jih je prosil odbor v svoji zadnji okrožnici.

+ Anton Burger, umrli mnogoletni župan smledniški, je bil prava poštana starakorenina gorenjska, kakršnih je malo. Bil je precej izobražen, imel štiri latinske šole in znal dobro nemški. Pri vsem tem pa je bil pristen kmet in čislal zvesto stare častite običaje. Nosil je vedno le irhaste hlače in obrito lice ter tak — v pristni, ne nalašč za to naročeni narodni noši — se je udeležil tudi lanskega katoliškega shoda. Bil je zelo varčen, imel veliko posestvo in lepo premoženje; vzlici temu pa je ostal vedno fant ter bil znan in spoštovan daleč naokoli kot Purgarjev Tone. Da je bil — poleg drugih lastnosti — tudi Cerkvi s srcem vdvan in globoko veren, to je pa lastnost, ki mu bo zdaj ob smrti najbolj prav prišla. Med nami pa mu časten spomin; pa še mnogo takih kremenitih mōž oziroma fantov!

+ Slovensko Planinsko Društvo. Redni občni zbor osrednjega društva se bo vršil v soboto, dne 4. aprila t. l. ob 8. uri zvečer v restavraciji »Narodnega Doma« v Ljubljani.

+ Iz Idrije. Predavanje s skioptikonom priredi v nedeljo, dne 29. t. m. naša »Sveta vojska« v zvezi s šolsko mladino v telovadnici c. kr. rudniške Šole. Začetek ob 7. uri zvečer brez vstopnine. Vabljeni so posebno starši, a tudi drugi prijatelji tretnosti. Kazale se bodo prav zanimive slike in zraven pojasnilo, koliko škode na naših organih napravi alkohol.

+ Iz Gotne vasi. Dopisniku »Slov. Naroda« št. 64 iz Gotne vasi svetujemo, naj še enkrat vzame v roke »Slovenca« od 14. t. m., in naj ne obrača pomena besedi kar po svoje. Tamkaj se očita Štangeljnina hinavstvo, ne pa da je dejelno podporo zato dobil, ker je bil »klerikal«. Podporo pa naj vrne zato, kar pa naprej vemo, da ne bo storil, da ne bo toliko primanjkljava, za katerega on ve in ga je tudi sam zagrešil. Deželenumu odboru ne dejuje denar iz neba. Drugič se pa dopisnik tudi moti, če misli, da je dotični dopis narekoval g. dejelni poslanec Zurc. Dopisniku »Slovenskega Naroda« povemo, da so mu priimki, s katerimi obklada svojega soseda, prav malo v čast spričo njegove akademične izobrazbe. Četudi bo gospod neodvisni kandidat, za katerega se »Slov. Narod« tako poteguje, ugovarjal, češ, da ni on dopisnik, mu povemo, da je pa vsaj kompanjon znanega Med-

veščka iz Žabje vasi in neizogibnega časnika Pirc.

+ Novice iz Tržiča. Društvo sv. Jožefa je sklenilo na svojem občnem zboru, da bo skrbelo tudi za ostale člane družine svojih umrlih članov. In sicer na ta način, da društveniki vsak po svoji moči zložijo skupaj to podporo, ki naj se izroči ženi oziroma ostalim otrokom. To se bo vršilo pri vsakem umrlem članu, ki je bil vpisan v društvo sv. Jožefa. V ta namen se je načrtovalo ob moških članov 35 K za ženo te dni umrlega člana Vincenca Počivavnika. Pristopajte k temu prekoristnemu društву, ki nudi toliko ugodnosti!

+ Društvo uradnikov drž. užitnine na Kranjskem ima svoj občni zbor dne 5. aprila t. l. ob 2. uri popoldne v salonu restavracije gospe Angele Češnovar, Kolodvorska ulica v Ljubljani.

+ Vič. Tukajšnje kat. slov. izobrazni društvo bo tudi letos predstavljalo prijore iz Gospodovega trpljenja po zgledu nemških Oberameriških iger. Lansko leto so te igre na našem odru dosegle popolni uspeh in globoko učinkovale na občinstvo. Po raznih pripravah in izkušnjah pričakujemo letos še lepših uspehov. Prva uprizoritev bo v nedeljo, to je dne 29. sušca ob 4. uri popoldne. Vstopnina je navadna.

+ Hrvatska vlada za znanost. Hrvatska vlada je nakazala Jugoslovanski akademiji v Zagrebu za prvo polovico leta 1914. 17.500 K podpore za izdanje znanstvenih del.

+ Novice iz Ribnice. Po ribniški dolini trasirajo trije inženirji tvrdke Kres iz Prage vodovod Ribnica—Kočevje. Kakor uvidimo, bo naš vodovod vendar končno postal dejstvo. — Bog daj, da le kmalu! Potrebeni smo dobre pitne vode Ribničanje kakor Kočevci. Vodovod se bo — kakor se pripoveduje — štel med največje na Kranjskem. — Gospodinski tečaj v Ribnici, ki ga vodi g. Elza Premer, vidno napreduje. Ko bo končan prvi tečaj, kar bo nekako po Veliki noči, se začne takoj drugi, za katerega je tudi pričlanih že nad 25 gojenk.

+ Zmešalo se je bivši učiteljici v Žumberku, Frančiški Mikec. Imela je več pravd radi žaljenja časti in jih tudi izgubila. Radi tega se ji je začel baje mraciči um. Za skrbnika se ji je postavil njen brat Jože Mikec iz Mal. Slatenka.

+ Prekopani grobovi. Okostja ubitega Jožeta Rogelja sodna komisija iz Novega mesta na pokopališču v Trebnjem ni našla. Grobovi so namreč že trikrat prekopani, ker je pokopališče majhno. Tudi domači se načanko ne spominjajo groba. Sploh je pa irelevantno, če se dobi črepinja, ali ne.

+ Posledice draginje mesa. Z dežele pišejo: Draginja mesa in nizka cena živine bo privredila do tega, da se bodo ustanovile v večjih občinah občinske mesnice. Sedaj se snuje tako mesnica v Sodažici. Najbrže bodo še drugi kraji to akcijo začeli. Kajti danes ima živila ravno isto ceno, kakor jo je imela takrat, ko se je meso sekalo kilogram po 80 vinarjev. To je nemogoče, da bi konsumenti prenašali.

vsaj polovične državne stroške, ostalih 35 pa proti običajnemu plačilu, odnosno na stroške raznih ustanov. Vsi natačni to zadevi pogoji se dobe tiskani potom tvrdke: L. W. Seidl & Sohn na Dunaju, oziroma pisarniškega ravnateljstva vojnega ministrstva, mornarična sekcija, pristaniškega admiralata v Pulju, pomorsko - okrajnega poveljstva v Trstu ali poveljstva mornariške akademije na Reki proti pristojbini 40 vin., ki se lahko vpošlje v pisemskih znamkah. Prošnje za sprejem je poslati »vojnemu ministrstvu, mornarična sekcija« na Dunaju, in sicer jih vpošljajo državni in dvorni uslužbenci potom svojih predpostavljenih oblastev, vsi drugi pa potom najbližnjega vojaško - postajnega, oziroma dopolnilnega poveljstva. Prošnje morajo biti najkasneje do 30. junija pri vojnem ministrstvu, ker se kasnejne vložene prošnje ne bodo vpoštovale.

Za telefonske naročnike. Glasom te dni po c. kr. finančnem ministrstvu izdanega odloka vloge, tičeče se premestitev obstoječih naročniških postaj, niso kolekivini podvržene.

Slab svelovni položaj.

RUMUNIJA MOBILIZIRA.

Listi v Bukareštu poročajo, da namejava Rumunija zopet svojo armado mobilizira. Rumunska vlada pravi, da poročila v tej obliki sicer niso točna, a dejstvo je, da je izdalo vojno ministrstvo dalekosežne odredbe za pripravo nove mobilizacije. Rezervne častnike so pozvali, da naj naznajo svoje natančne naslove vojni upravi. Minuli teden je pozvalo vojno ministrstvo pod orožje letnike 1897 do 1911. Poziv so izvedli v celi deželi z bobnanjem. V vojnem ministrstvu izvajajo velike preosnove. Če izbruhne kaka vojska, se rumunska vojna sila razdeli v dve armadi. Prejšnji vojni minister Harieu postane poveljnik trdnjave Bukareš, general Cottu pa načelnik armadnega generalnega štaba.

AVSTRIJA SE ZAVARUJE PRED RUMUNIJO?

»Magyar Ország« poroča, da namejava vojni minister predlagati zgradbo dveh strategično tako važnih železnic ob ogrsko-rumunski meji.

POMNOZITEV AVSTRIJSKE ARTILJE RIJE.

»Zeit« poroča, da namerava vojna uprava zopet izpopolniti artiljerijo. Vojna uprava namreč zavzema stališče, da mora vsaka četna divizija razpolagati s 6 baterijami topov in s 4 baterijami havbic. Dodač bi 14 obstoječih havbičnih polkov v slučaju vojske razdelili v dve samostojni diviziji. Zdaj pa nameravajo ustanoviti 14 novih havbičnih polkov, med njimi tri z zvišanim stanjem s 56 baterijami = 336 havbic. Stari havbični polki se preosnujejo. Novih havbic bodo 2000 rabili, kar bo bilo 150 milijonov kron. Vsak havbični polk stane okroglo na leto 300.000 K.

DVE MILIJARDI ZA FRANCOSKO ARMADO.

Francoska zbornica je 26. t. m. razpravljala o zakonskem načrtu, ki pooblašča vojnega in mornariškega ministra, da izdasta za narodno obrambo enkratni znesek dveh milijard.

VELIKE NEMŠKE VOJAŠKE VAJE.

Letošnje nemške vojaške vaje se bodo vršile v Alzaciji. Udeležilo se jih bo 200.000 mož, kakor se jih dozdaj ni še nikoli toliko. Treba bo 600 posebnih vlagov.

AVSTRIJA ZAHTEVA ZOPET REVI ZJO BUKAREŠKEGA MIRU?

»Echo de Athenes« poroča, da namejava Avstro-Ogrska zopet zahtevati revizo bukareškega miru.

SESTANEK MED NEMŠKIM CESARJEM IN RUSKIM CARJEM.

»Temps« izve od poučenih peterburških krogov, da se bosta nemški cesar in ruski car že maja meseca sestala. Pri tej prilikah pa se bo ruski car sestal tudi s saškim kraljem.

RUSKI VOHUN NA JUŽNEM TIROL SKEM.

Pri Moriju so prijeli te dni nekega ruskega polkovnika, ki je bival v Meranu. Fotografiral je utrdbe. O imenu in drugih dejstvih oblasti popolnoma molče.

ZOPETNI PROTEST RUSKEGA POSLANKA NA DUNAJU.

Ruski poslanik Šebeko na Dunaju je protestiral proti nadlegovanju ruskih potnikov na meji.

VOJNO STANJE V DRAČU. — KNEZ SI NE UPALI PALACE.

Pariz. »Temps« javlja iz Drača, da je zavladala v Albaniji popolna anarhija. V glavnem mestu je proglašeno vojno stanje.

Knez Viljem si ne upa zapustiti svoje palče. Med ministrskim predsednikom Turkan-pašo in Esad-pašo so nastale tako velike diference, da se že bojujejo med sabo tudi pristaši enega in drugega. Položaj je nesiguren. Za deželo prihajajo zelo nevarni in nemirni časi.

V ALBANIJI ZOPET VRE.

V Solunu je razširjena govorica, da so epirski vstaši napadli Korico in jo zavzeli.

CESAR VILJEM PRIPOROČAL RAZDELITEV AVSTRIJE?

»Rusko Slovo« priobčuje baje eksakte podatke o načrtu rusko-nemško-francoske zveze. Ruski vojni minister Suhamlinov je septembra lanskega leta imel v Berolinu pogovor s cesarjem Viljemom. Cesars mu je rekel, da se na Avstrijo ni zanašati in da bi bila zveza med Rusijo, Nemčijo in Francijo umestna. Razdelitev Avstrije bi baje lahko tvorila za tako zvezo podlogo.

RUMUNIJA IN GRČIJA.

Vesti, da se poroka med rumunsko princeso Elizabeto in grškim prestolonaslednikom ne bo vršila, so brez podlage. Zaroka se vrši 20. aprila na Sinaji.

GRČIJA IN TURCIJA.

Rumunija je Turčijo pripravila do tega, da je grško vlado vprašala, se hoče li glede egejskih otokov z njo naravnost sporazumeti. Grčija je za ta predlog, hoče pa, da Turčija prizna načeloma sklep evropskih velesil.

Ljubljanske novice.

Ij Shod Marijinih družb Ljubljanskih. Na praznik Marijinega oznanjenja so imele ljubljanske Marijine družbe v veliki dvorani »Uniona« prav lep shod. Na odrnu je stal kip Brezmadežne, zavit v zelenje. Dvorana z galerijo vred je bila polna: nad 2000 udeležencev. Petje so oskrbele gospodične Lichtenthurnske družbe pod vodstvom č. gosp. Premrla. Kot govorik je nastopil prvi g. profesor Grafenauer s tematom »Vera v javnem življenju«. Posegl je nazaj v zgodovino in izvedel posledice za sedanost. Za njim pa gdčna. Štupca o ženski časti in ženski moči ter o delovanju kongregantin na karitativnem polju: v patronaži, pri kolo-dvorskem misijonu, ki se bo zdaj vpeljal v Ljubljani, ter na polju abstinenču. Posebno pa je vzela na rešeto in s krščansko prostodušnostjo ožigosala izrodke ženske mode, ki ženskam čast bolj krajejo kakor dajejo. Na boj zoper nesrečni alkohol je svoje tovarišice se posebe pozivala preprosta družbenka K. Kirn, ki je svoj govor prednala z živim občutkom in ob udovanja vredno spremnostjo. Kot zadnji govorik je nastopil g. profesor Izidor Modic s pozivom: Naprej, možje in fantje, pod zastavo Marijino! Vsebina njegovega govora je tako resnična in tako praktična, da ga bo »Slovenec« prinesel v celoti. — V Ljubljani so — poleg dijaških — sledče slovenske moške kongregacije: v alojziški kapeli za akademično izobražene, v križevniški cerkvi za meščanske in delavske sloje, pri sv. Petru za verno moštvo te župnije, pri frančiškanih mladenička pod vodstvom gvardijana P. Mateja. Snuje pa se ravnomože ena mladenička pod vodstvom g. dr. Jeršeta. Eni teh — katera komu bolj pristoji — naj bi se pridružili možje in mladeniči, ki imajo duha za to, pa jih morda zadržujejo razni pomisli. Posebno pa naj se oklene slovenske akademične kongregacije v Alojzišču naše katoliško izobraženstvo. Naši akademiki, ki so kot dijaki na Dunaju in v Gradcu večinoma kongreganisti, naj po dovršenih študijah redoma prestopajo v to kongregacijo, če že stalno bivajo v Ljubljani ali ne. Kongregacije nam bodo dale može-katoličane po resnici in življenju. Če smo katoličani, ni se nam treba sramovati pred svetom Marijinega imena. To nam je neustrašeno povедal prof. Modic v svojem govoru, ki ga priobčimo jutri.

Ij Plemenito delo za zanemarjeno mladino. Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana je imelo včeraj v magistratni dvorani pod vodstvom društvenega predsednika gosp. c. kr. dež. sodišča predsednika v pok. Alberta Levičnika svoj občni zbor. Društveni tajnik g. c. kr. okrajni sodnik Valentin Levičnik je postal o društvenem delovanju obširno poročilo, iz katerega posnemamo, da so trije ukupni varuhim imeli 678 varuštev s 1003 varovanci. Društvo namerava razdeliti Ljubljano v pet okrajev s petimi ukupnimi varuhimi. Sirotinska skrbnica č. sestra Marija Tomec je imela koncem leta 1913. v rokah 533 sirotinskih listov, to se pravi, toliko varovancev c. kr. okrajnega sodišča je bilo pod njenim trajnim nadzorstvom. V njenih rokah je bil nadalje

pregled in posredovanje dobrih rejnih mest. Po vsej okolici je znana kot sestra »Mari«, pri kateri se sedaj zglašajo zlasti rejnice radi dojenčkov. Sirotinska skrbnica je kakor doslej posredovala glede razdeljevanja po društvu dovoljenih podpor, posebno kar se tiče obleke, ter oskrbovala darila, ki jih plemeniti prijatelji mladine naklanjajo društvu. Društveno zavetišče v Metelkovi ulici št. 5 se razširi, ker je že premajhno. V zavetišču najdeš dojenčka, česar življenje je bilo zunaj ogroženo, otroka, ki je že shodil, zapuščeno šoloobvezno, da, celo šole prostodeco; tu ostanejo dojenčki in nekoliko odrasli otroci, dokler se zanje ne dobi zanesljivih rejnic, — šoloobvezni otroci, da se jim preskrbi dobra rejna mesta, šole prostre dekllice, ki so jedva prekorčile 14. leto, da se jim oskrbe zanesljiva službena mesta. Imenovane se vadijo v gospodinjstvu. Sirotinska oskrbnica značaj vsakega gojanca kmalu spozna in potem stavi primerne nasvete. Da je v tem potreben važen stik z varuškim sodiščem, je samo po sebi umevno. — Kakor prejšnje leto je društvo tudi prošlo leto dajalo dečke v uk in jih nameščalo tako v mestu kakor po deželi. Vedno bolj in bolj pa se kaže potreba posebnega nadzorstva glede vajencev. Le-ti, v prvi vrsti oni, ki pridejo iz zavodov, se čutijo naenkrat proste, družba nanje slabovpliva. Treba torej posebne pozornosti. Nekateri vajenec obdrži stik z zavodom na ta način, da tja prihaja v prostem času, zlasti ob nedeljah in praznikih, se tam zabava itd. — Pazi se dalje na to, da se takci fantiči, ki so svoj čas skupno pohajali, če le mogoče, ne spravijo v uk v enem istem kraju. — Tudi vkljupni varuhi pazijo po svojih močeh nanje, toda vse to se je izkazalo pri mnogih vajencih kot nezadostno; treba je take vajence nadzorovati parkrat na teden ali pa še češče. V tem oziru je naloga društva, da si pridobi zanesljivih mož, ki bi se z vso vmeno posvetili nadzorovanju podrejenih jim vajencev. To društveno delovanje je posebno važno, ako se hočemoogniti pomanjkanju obrtnih vajencev, kakršnega sedaj čutijo že na Dunaju. V Ljubljani ena prvih krznarskih tvrdk zadnji čas tudi že ni mogla dobiti vajence. Tudi z oddajo otrok na deželo je društvo nadaljevalo. V več slučajih plačuje društvo oskrbne stroške, v drugih zopet — otroci so tam že stari najmanj 10 let — se je posrečilo spraviti iste v oskrbo brezplačno ali pa proti nabavljanju potrebne obleke. Da se delavska moč takih otrok brezobzirno ne izrablja, je poskrbljeno. Tudi za svoje so prevzete zanesljive stranke nekaj otrok. Društvo ima otroke tudi v zavodih na Rakovniku in v zavodu Angela variha v Šiški. Posebno je izreklo tajniško poročilo zahvalo za znatno pomoč deželnemu odboru, katerega je na včerajšnjem občnem zboru zastopal deželni odbornik dr. Zajec. — Ob tem plemenitem delu, ki ga vrši društvo, je nekoliko presenetljivo, da v dobi »dobrih src« število društvenih pada. Leta 1908. je znašala članarina 2039 K, leta 1913. pa samo 1514 K. Društveni blagajnik g. c. kr. kontrolor dež. plač. urada Ema-nuel Josin je poročal, da je društvo imelo v letu 1913. skupnih dohodkov 10.762 K 65 vin., izdatkov pa 12.124 K 97 vin., za leto 1914. je proračunjen društveni primanjkljaj že na 4400 K. G. blagajnik je pozival ljubljansko žensko, naj prisloči na pomoč tem, da nabira člane in tudi sičer daje svoje delo v pomoč društvu, ki ima napljeni teži namen: vzgojiti našemu mestu dobre, poštene občane! Ali bo pa poziv našel kaj odziva? Soglasno je bil sprejet predlog rač. preglednika g. c. kr. oficiala dež. plač. urada Franc Berganta, da se blagajniku daje absolutorij. V društveni odbor so bili na predlog sod. svetnika g. Milčinskega izvoljeni: Albert pl. Levičnik, c. kr. dež. sodišča predsednik v pokoju; Andrej Kalan, prelat; Valentin Levičnik, c. kr. okrajni sodnik; Emanuel Josin, c. kr. kontrolor dež. plač. urada; dr. Otmar Krajec, mestni fizik in zdravstveni svetnik; Anton Likozar, nadučitelj; Ivan Röger st., cesarski svetnik, in kot namestnika: dr. Alfonz Levičnik, c. kr. gimn. profesor; Anton Bulovec, c. kr. dež. sod. svetnik. Za računska preglednika sta bila soglasno izvoljena: Franc Bregant, c. kr. official dež. plač. urada; Ivan Röger ml., ravnatelj glav. zastopstva »Assicurazioni Generali«. — Pri slučajnostih je bil sprejet predlog, da se v odbor kot svetovalca povabi voditelj poboljševalnice v deželni prisilni delavnici. Občni zbor je na predlog g. sod. svetnika Milčinskega izrekel zahvalo društvenemu odboru, posebno tajniku in blagajniku. Nato je gosp. predsednik zaključil občni zbor z zagotovilom, da hoče odbor vneto delovati za prospeh društva, prosi pa podpore vso javnost. Poročilo sklepamo z iskreno željo, da bi društveno delovanje za zanemarjeno in ogroženo mladino našlo res od vseh strani toliko podpore — redni člani plačajo na leto vsaj 2 K — da se društvu vsaj deloma posreči zajeziti poplavu, ki grozi

enemu delu naše mladine. Vsa usmiljena srca priskočite društvu na pomoč!

Ij Boršnikov častni in poslovilni večer. V nedeljo se igra prvič italijanska drama »Aleluje«, ki jo je spisal Marco Praga, ugledni laški dramatik. Glavno vlogo igra g. Ign. Boršnik; poleg njega imajo lepe elektrne vloge gospa Bukšekova in gospa Juvanova, gg. Skrbinšek in Danilo. V vlogi Ivana debitira g. Ferd. Trampuš, gojenec Ottove dramatične šole na Dunaju, iz katere sta izšla tudi gg. Skrbinšek in Šest. »Aleluja« je repertoarna igra Novelli, ki gostuje z njo po vsem svetu. Kjer imajo sposobnega umetnika za vlogo tovarnarja Fara, uprizarajo v 11 slikah s spremeljevanjem godbe in »Alelujo« z največjim uspehom. V Zagrebu so to efektno drama uprizorili leta 1900. Takrat je pisala zagrebška kritika brez izjeme z navdušenjem o g. Boršniku in njegovem Furu. »Agramer Tagblatt« je poročal 22. marca 1900: »Pragova tridejanska drama »Aleluja« bi bila pač težko kdaj prevedena na hrvaščino, aki bi je ne bil vpeljal na naš oder Novelli. Občinstvo je ploskalo Novelli, ker stavi ta igra na sposobnosti igralcev velike zahteve, in ploskalo je g. Boršnik, ki je izvršil svojo nalogu uprav mōjstrski in je značilno nesrečo celih dvajset let za masko neugnanega veseljaka, predstavljeni s pristno umetniškim pojmovanjem. Rešil je svojo vlogo sijajno, ohranil je mejo med tragicnostjo in burkavostjo z vso natančnostjo ter je dosegel s tem popolen uspeh.« — **V nedeljo bo častni večer g. Boršnika, zato je pričakovati razprodane hiše.** Naj eventualno lepo vreme ne premoti nikogar, ki mu je res kaj mar za slovensko gledališče. **V nedeljo zvečer na Boršnikov častni večer.**

— Predprodaja vstopnic za operni predstavi, ki se vršita dne 2. in 3. aprila, se začne v ponedeljek, dne 30. t. m. popoldne. Na to opozarjam zunanje goste.

Ij Nesreča na Dolenjski cesti. — G. Pavel Peterca smrtno ponesrečil. Včeraj pred 5. uro popoldne se je peljal g. Pavel Peterca, posestnik in trgovec v Linhartovi ulici, na sprehod z mladim in iskrim konjem. G. Peterca je konj, ki je bil izpočit, sam vodil; zraven pa se je peljal tudi njegov hlapec. Na dolenjskem mostu je privozil nasproti tramvajski voz, ki se ga je mladi konj ustrail. Skočil je na stran, na trotoar, kjer pa mu je izpodletelo, da je padel. Pri tem se je zlomil obočje. Konj je skočil splašen pokonci, zdirjal proti Češnovarjevi gostilni na Dolenjski cesti, kjer pa se je voz prevrnil. G. Peterca je prišel z vso silo z glavo v železni drogi, ki nosi električno žico cestne železnice, in obležal nezavesten. Hlapec je odletel preko njega v stran in se je malo odtek. Prihitej ljudje so dvignili g. Peterca, kateremu je lila kri iz

šico ob priliki prireditve šentpeterskega okrožja Orla. Zbirališče ob četrt na 2. uro popoldne v društvenih prostorih. Odhod točno ob pol 2. uri. Vsi člani in prijatelji društva so vabljeni!

Ij Prvo ljubljansko delavske konsumno društvo ima v nedeljo, 29. marca 1914, ob 10. dopoldne v svojih društvenih prostorih, Kongresni trg št. 2, svoj redni občni zbor. Rezervni zaklad te delavske gospodarske organizacije znaša 40.537 K 25 vin. Društvo ima dve lastni hiši, eno na Viču in drugo na Zaloški cesti.

Ij Podporno društvo delavcev in delavk v ljubljanski tobačni tvornici ima svoj redni občni zbor v ponedeljek, dne 30. aprila 1914, v Ljudskem domu ob 6. uri zvečer. Na njem govorita poslanca dr. J. Krek in Gostinčar.

Ij Družabni klub ima v soboto, dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer na verandi hotela »Union« družabni sestanek z glasbenimi točkami in prosto zabavo.

Ij Enketo o bodoči usodi slovenskega gledališča v Ljubljani bo sklical mestna gledališka komisija za soboto, 4. aprila.

Ij Slovensko gledališče. Najhuje je človeku, ako hoče uničevati, pa mora blagoslavljati. Prinicipjelno sem zoper burke, a »Nevzdramljivi Izidor« mi je zavrl možgane, vsaj za tisti čas, ko se je igral na odru, in smejeti sem se moral prav pošteno in skoro celi dve dejanji. Brezvomno je ta igra strašno neumna in uprav nemogoča, a vsebuje toliko situacijske in besedene komike, da nas sili za seboj. Hihitikanje po gledališču kar ni hotelo pojenjati in prave salve smeha so se prožile igralcem. Je nekaj originalnosti v tej trapariji in sempatja celo košček satire. — Igralo se je vobče prav dobro od prvega do zadnjega, posebno Povhe je decentno in nepretirano rešil svojo veliko vlogo. Samo tempo igranja je bil vse preveč počasen. Tudi bi prvi akt prenesel dosti izdatnih črt sebi v korist. Gledališče je bilo skoro polno. Kdor se hoče, in to morda celo nehoté, res smejeti, naj obišče reprizo te igre. A. R.

Ij Konkurz je napovedal znani trgovec in svetnik trgov. in obrtnice g. Viktor Rohrman. Upravnik konkurenčne mase je dr. Žirovnik. — Uradni list ima v tem neko notico, v kateri pravi: Vzrok konkurza so menda izgube pri kupčiji s sadjem, zlasti pa to, da so znatno padle cene posušenim gobam. Splošna denarna kriza je seveda tudi vzrok, da se vsaj deloma ni dalo realizirati immobilno premoženje tvrdke. Kar se pa tiče ostalih opazk tega uradnega lista ob temu konkurzu, pa pričakujemo, da bo odslej uradni list v svojem uredniškem delu vsakemu konkurzu v ravno tako obliki posvetil toliko pozornosti.

Ij Nesreča pri delih v Ljubljanični strugi. Delavec Stanislav Znidaršič, 16 let star, je vozil kot zavirač v vlaki v Ljubljanični strugi, ki odvajači zemljo. Od vlaka se je odtrgal pet vagonov in ko so jih skupaj sklopjevali, je prišel Znidaršič mednje. Pretisnilo ga je čez trebuh in je dobil tako hude notranje poškodbe, da so ga morali prepeljati v deželno bolnišnico.

Ij Med vožnjo v bolnišnico umrl. Včeraj dopoldne se je peljal z vlakom v tukajšnjo bolnišnico 15letni Fridolin Šante iz Dobriče vasi, obč. Št. Peter v Savinjski dolini, ki je bil siromak, pa že tako slab, da je med vožnjo v vlaku umrl. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvačnico k sv. Krištofu.

Ij Zveri iz Hagenbeckovega zvernjaka bodo razstavljeni nekaj dni v areni »Narodnega doma«, ker vsled slabega vremena podjetništvo ne bo postavilo lastnega ogromnega šotorja. Prva predstava se vrši že v nedeljo, 29. t. m., ob 4. uri popoldne.

Ij Zadruga mizarjev za Ljubljano, Spodnjo Šiško, Vič in Moste naznanja svojim članom, da se vrši preskušnja za mizarske pomočnike v četrtek, dne 16. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani vsi mizarski pomočniki in vajenci, kateri se hočejo preskušnje udeležiti, naj se najkasneje do 1. aprila t. l. zglašijo pri g. predsedniku komisije Fr. Skafarju, Prečne ulice št. 4 ali Rimska cesta številka 15 v delavnici.

OŽIVLJENA IRENTA V ITALIJI. Iredenta v Italiji se je zadnja leta zelo ojačila. Iredentovske brošure rastejo kakor gobe po dežju. Iredentizem se pojavlja zdaj pod imenom načonalizma ali laškega imperializma. Njegov vodja Corradini piše v »Volere d' Italia«, da je naloga Italije pripravljati se

na vojsko. Dalmacijo smatra za italijansko zemljo. Chiesa meni v »La triplice Alleanza« (1913), da se mora Avstrija razdeliti in da bo Srbija zavezница Italije. Borgese piše v »La Vitae il libro«, da nobeden niti ne misli na to, da bi se Lahij odpovedali Trstu in Trentinu. Magistrelli napada v brošuri »Hohenlohe« tržaškega namestnika, Barzini pa celo Avstrijo v knjigi »Le condizioni degli Italiani in Austria«. Središče nacionalističnega gibanja je društvo »Dante Alighieri«. Število njegovih članov je od 1. 1895. do danes narastlo od 4000 na 60.000, bilanca pa od 20.000 na 400.000! V to društvo so vsi dijaki brez izjeme vpisani. Tako raste v Italiji imperialistična, Avstriji skrajno sovražna mladina.

OBLETNICA ZAVZETJA ODRINA.

Tako v Sofiji kakor v Belogradu so 26. t. m. slovesno slavili obletnico, ko se je moral Odrin združeni bolgarsko srbski armadi udati. Po zadušnicah so v Sofiji priredili ovacijo Savovu. V Belogradu je daroval zadušnico za pri Odrinu padle častnike in vojake metropolit Dimitrijev ob navzočnosti prestolonaslednika Aleksandra in princa Jurija.

Zadnje vesti.

NEMŠKI CESAR V MIRAMARU.

Trst. Danes je priplula pred Miramar nemška cesarska jahta »Hohenzollern« v spremstvu treh nemških križaric. Nemškega cesarja je v Miramaru sprejel nadvojvoda Fran Ferdinand. Pred Miramarom je s streli pozdravljalo nemškega cesarja 19 avstrijskih bojnih ladij. Ob 1. uri popoldne je bil obed v Miramaru.

RAZREDNA LOTERIJA.

Dunaj. Po 10.000 K sta zadeli srečki štev. 26.106 in 57.140. Po 5000 K so zadele srečke štev. 20.236, 47.769 in 54.461. Po 2000 K štev. 4223, 1017, 17.724, 23.267, 25.918, 28.132, 40.608, 53.991, 54.643, 55.811, 56.942, 61.563, 64.354, 66.933, 71.555, 72.178, 92.499, 93.904.

ODLIČNA PROMOCIJA DOMOGOJCA.

Zagreb. Dr. R. Eckert, starešina »Domagoja«, bo na zagrebškem vseučilišču promoviran za doktorja vsega prava sub auspiciis regis. Kralja bo pri tem svečenem činu zastopal ban.

KOMISARIJAT V VIROVITICI.

Zagreb. Občinsko zastopstvo v Virovitici bo v kratkem razpuščeno in nad občino postavljen komisariat.

POIZKUŠEN VLOM V TRŽAŠKO POSOJILNICO IN HRANILNICO.

Trst. Ponoči so doslej neznani vložnici poižkušali vlotiti v Tržaško posojilnico in hraničnico, ki se nahaja v »Narodnem domu«. Premotil jih je posojilnični služ Strah, ki je prišel po stopnicah in šel v svoje prenočišče v posojilnico. Iz veže so odnesli iz lope vratarice Bickove okoli 40 kron.

BULGARSKA CARICA V OPATIJI.

Opatija. Semkaj je došla bulgarska carica Eleonora s svojimi otroci.

LAŠKE DEMONSTRACIJE PROTI AVSTRIJI.

Padova. Tu so vseučiliščniki dne 26. t. m. priredili shod za laško vseučilišče v Trstu. Potem so korakali proti avstrijskemu konzulatu. Karabinieri so morali dati signal za naskok. Ker to nič pomagalo, sta prišli dve stotniji, ki ste napravili kordon.

IZ RIMA O DRAČU.

Rim. Razburljive vesti nekaterih francoskih listov, da je v Draču anarhija in da si knežja dvojica ne upa iz dvorca, so neresnične. Najboljši dokaz za neresničnost takih vesti je dejstvo, da so danes došli v Drač otroci albanskega kneza in kneginje.

RUMUNSKI DEMENTI.

Bukareš. (Uradno.) Vest »Az Esta« o bližnji mobilizaciji rumunske armade je absurdna.

Bukarest. Vest, da se je razdrila zaročka hčerke rumunskega prestolonaslednika z grškim prestolonaslednikom, ni resnična.

PARIŠKE AFERE.

Pariz. V aferi Rochette se je izvršil senzacijonalni preobrat. Rochette, katerega že več let išče pariška policija in o katerem se je mislilo, da sedaj živi v Mekiki, je pisal predsedniku parlamentarni

komisije Jauresu pismo, v katerem mu pravi, da je svoj čas šel k ravnatelju lista »Rappel«, Mesnilu, kateremu je izročil knjigo o nalaganju francoskega denara do leta 1910. ter je izjavil, da bode pisal nadaljevanje te knjige in dokazal, da je francoska vlada nalagal denar tako, da znaša izguba francoskega narodnega premoženja nad 10 milijard frankov. Mesnil je bil tako razburjen ter je dejal, da bo to povedal finančnemu ministru. Finančni minister je tako uvidel, da bi ta material v rokah spretnega advokata bil strašen material proti vladni in se zato ni več ustavljal, da bi se sodniška razprava proti Rochetteju ne preložila. Rochette je tako lahko svojemu odvetniku že naprej povedal, da bo predlog za preložitev razprave imel ugoden uspeh. Rochette izjavlja, da s finančnim ministrom ni direktno in ne indirektno občeval in da ga osebno ne pozna. Rochette živi, kakor se iz pisma razvidi, v bližini Pariza. Slobodomiselnou časopisju proglaša to pismo kot opravičilo za finančnega ministra.

Štajerske novice.

Š Cerkveni koncert. Cecilijino društvo stolne in mestne župnije v Mariboru priredi v petek, dne 3. aprila, v proslavo petindvajsetletnice škofovanja Nj. ekscelemente, premilostljivega knezoškofa dr. Mihaela Napotnika v stolni cerkvi koncert. Proizvajal se bo oratorij: »Besede Kristusove na Krizu«, za zbor, soli in orkester zložil Jos. Haydn. — Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnice in knjižice z besedilom se dobijo v predprodaji v trgovini J. Höfer v Šolskih ulicah.

š Slovensko trgovsko društvo v Celju. VIII. redni letni občni zbor se vrši dne 5. aprila 1914, ob 2. uri popoldne v knjižnici »Narodnega doma« v Celju. V slučaju, da ta občni zbor ne bi bil sklepčen, se vrši drugi občni zbor dne 18. aprila 1914, ob 8. uri zvečer istotam. Ta sme glasom § 11., točka 3 zadr. pr. brez ozira na število zborov veljavno sklepati. Ker je društveno delovanje v zadnjem letu zelo živahnino in je tudi zanimanje za društvo naraslo, zato je upati, da bo zanesljivo že prvi občni zbor sklepčen, kajti sramota za nas celjske Slovence bi pač bila, če se ena tretjina v Celju stanujočih članov ne bi žrtvovala za par uric, da omogoči sklepčnosti.

š Vsem štajerskim narodnim društvom! Savinjska podružnica Slovenskega planinskog društva priredi dne 3. majnika 1914 v dvorani gospoda Robleka v Žalcu veliko ljudsko slavnost pod naslovom: »Planinski raj«, v korist planinskim napravam na Sp. Štajerskem. Priredejšica te slavnosti se po tozadenvem veseljencem odboru obrača do vseh slovenskih društev na Sp. Štajerskem, osobito do društev v Savinjski dolini in v Celju z najujudnejšo prošnjo, da b'agovljijo ta slavna društva omogočiti dober uspeh omenjene slavnosti s tem, da dne 3. maja t. l. ne prirede nikjer nobene večje veselice.

š Slovensko gledališče v Mariboru. Na cvetno nedeljo dne 5. aprila 1914 ob pol 4. uri popoldne se bo predstavljajo tripljenje in smrt Jezusa Kristusa pod režijo g. J. Moleka. Predstava je popoldanska in se začne ob pol 4. uri.

š Umrl je v Brežicah gospod Josip Strasser, c. kr. cestni mojster v pok. oče sodnega avskultanta gosp. Vinko Strassera v Novem mestu.

Po svetlu.

Razburjenje med Turki v Jeruzalemu. Iz Jeruzalema nam poroča naročnik: Tu je veliko žalovanje po aeroplanih, ki sta se razbila pred Jeruzalemom, eden v Samariji, drugi danes v Jafi. Praznovnimi Turki dolže kristjane, da so krivi, češ, da sta imela biti aeroplana nekako v Jeruzalemu posvečena Mohamedu, ampak Kristus hoče biti tukaj sam češčen. V Jafi pa nezgodi kristjani skoro niso smeli izpod strehe. No, sedaj je že mir — fatum.

Novi zrakoplovni rekord. Iz Peterburga poročajo dne 23. t. m.: Aviatik Gaberolynski je dosegel na Farmannovem dvoplščniku s popotnikom in balastom 20 pudov (pud = 16:38 kg) rekord v dviganju. Aviatik se je dvignil v vojaškem zrakoplovu, je preletel Peterburg in je bil v 2 minutah 500 metrov, v 7 minutah 1000 metrov, v 25 minutah pa 2000 metrov visoko. Let je trajal 7 minut.

Kača požrla trgovskega potnika. Kača, dolga 6 metrov, je požrla v Rang-

puru v Indiji nekega trgovskega potnika. Pred mestom so našli voz, potnika nikjer. Ko so preiskovali okolico, so dobili veliko kačo, python, ki je spala. Ustrelili so jo in iz nje potegnili truplo angleškega potnika.

Parnik zletel v zrak. Pri Pearlharbourju je počil kotel na parniku Mani. Parnik se je tako hitro topotil, da se niso mogli ljudje s čolni rešiti. Utonilo je 30 do 40 oseb, večinoma domačinov.

Pegoud nedolžen. Iz Budimpešte poročajo 23. t. m.: Včeraj zvečer je prejel Pegoud iz Milana brzovjakovo, v kateri državno pravdništvojavlja, da je odstopilo od tožbe proti njemu v zadevi z Almstrom. Torej je slavni francoski aviatik, kakor je sploh vsa javnost mislila, popolnoma nedolžen.

Glasba.

»Cerkveni Glasbenik«, 1914, 1. in 2. številka. — Vsebina lista: Reforma pevskega pouka na naših korih, semeničih in drugih cerkvenih zavodih (dr. Francišek Kimovec). Tradicionalna psalmodija (Fr. Ferjančič). Delokrog škofijskih nadzornikov organistov v ljubljanski škofiji. Dies irae (dr. Gr. Pečjak). Deset zapovedi za cerkvene pevce. Poziv cerkvenim skladateljem. Spomini na Zader (Anton Grum). Organistovske zadeve. Orgle v kapucinski cerkvi v Celju (P. H. Sattner). Iz odbora Cecilijinega društva v Ljubljani. Dopisi (Ljubljana, Krško, Kronberg pri Gorici). Oglasnik: Stanko Premrl; Deset mašnih pesmi za mešani zbor; B. Modrič: Missa in hon. s. Gregorii za mešani zbor; Alojzij Šonc: 5 Tantum ergo za mešani zbor; Slovenske postne pesmi; Cerkveno-glasbeni listi; Razne reči; Splošno-glasbene vesti; Spored cerkvenega koncerta v ljubljanski franciškanski cerkvi; Zbirka »Slava presveti Evharistiji«; Dar za nove orgle v ljubljanski orglarski šoli; Staro orgle na prodaj; Listnica uredništva in upravnosti. — Vsebina glasbene priloge: Marijina pesem za Svečnico (Stanko Premrl); Mati žalostna (Stanko Premrl); O sacram convivium (O. Brnardin Sokol); O sacram convivium (Ivan Trinko); Ecce sacerdos magnus (Karol Adamič). — Pridobljena tudi dvojna številka izide pred Velikonočjo. — »Cerkveni Glasbenik« velja z glasbeno prilogom vred na leto 5 K. za cerkve ljubljanske škofije 4 K, za dijake 3 K. Uredništvo in upravnost v Ljubljani. — Pred š

iredenta. Omenjeni dijak je žrtev vzgoje laških šol v Pulju.

Puljska mestna elektrarna. Za nedeljo je napovedan v puljskem hotelu »Riviera« shod odjemalcev električnega toka iz mestne elektrarne. Razmerje v mestni elektrarni so namreč tako škandalozne, da ne mine skoro dneva, da bi v tem ali onem podjetju ne bilo občutljivih neprilik v električnem toku. Da trpijo redjetja, ki so navezana na mestno elektrarno, mnogokrat občutno škodo, ker morajo svoj obrat ustaviti, ni treba poudariti. Zoper to se misli sedaj odločno nastopiti.

Mažari kupujejo zemljišča v Primorju. V Sv. Jakovu, malem mestecu v Primorju, je mestno predstojništvo pozvalo prebivalstvo na javno skupščino, da se pogovore o neki kupčiji na obali. Občinski bilježnik je na shodu, ki je bil številno obiskan, govoril, da že neki podjetniki — seveda Mažari — kupiti na obali zemljišče, na katerem bodo zgradili tovarne, v katerih bo imelo nad dva tisoč domaćinov dela. Na veliko razočaranje gospode pa Primorci niso hoteli ničesar čuti o prodaji svoje obali, niti za največjo ceno. Uradni kupci so s shoda odšli potri, a ljudstvo se boji, da bo z novim razlastilnim zakonom vseeno izgubilo svojo obalo.

p Štrajk ognjegascov. V Tržiču (Monfalcone) so ognjegasci stopili v štrajk, ker se njihov vrhovni poveljnik grof Valentini ni izvolil za župana in zahtevajo, da se njihov stotnik Ludovik Trevisan, ki je bil odstavljen, zopet imenuje na svoje prejšnje mesto.

p Hud široko razsaja na Jadranskem morju. Parobrodske promet med Reko in istrskimi mesti je ustavljen. Dalmatinski in laški parobrodi dohajajo z velikimi zamudami.

p Poneverjenje denarja ubogih. V Kopru rojeni, v Trst pristojni, oženjeni 52 let stari Peter Fonda, bivši nadzornik tržaške mestne ubožnice »Pia casa« in tajnik javne dobrodelnosti, je stal včeraj pred tržaškimi porotniki, otožen, da je poneveril 11.504 K denarja ubogih. Jemal je tudi razne depozite iz mestnih ustanov. Obsojen je bil v štirimesečno ječo. Kozen je obtoženec prestal v preiskovalnem zaporu.

p Oskrunjevalec pokopališča. Delevec Franc Ferfolja se je v neki go stilni v Devinu bahal, da gre ponoči sam na pokopališče, da pokaže svoj pogum. Res je šel, tam pa izvrnil grdo svetoskrunkstvo. Izrval je namreč 11 križev in nek nagrobeni kamen, katerega je vrgel v sredino pokopališča. Surovino so orožniki vtaknili v zapor.

p Primojena ljubezen. Petnajstletna Angela Trdoslavič se je hotela radi nesrečne ljubezni zastrupiti. Pila je neki strup. Ko se je pokazal učinek, je začela klicati na pomoč. Poklicali so rešilni voz in jo prepeljali v deželno bolnišnico.

p Na cesti. Puljski socialni demokrati so se preselili iz dosedanja društvene hiše v prostore, kjer je bil nekaj »Deutsches Heim«, ki je propadel. Nemci so imeli tam še do zadnjega časa vse svoje prireditve. Sedaj so jim prevzeli prostore sociji, ki so vzeli vse prostore v najem. Da so imeli puljski rdečkarji s tukajšnjimi Nemci tako malo usmiljenja, da jim niti strehe ne privočijo, res čudno: Ravno puljski Nemci delajo v zadnjem času največjo reklamo za Liruriju, vodjo puljskih socialnih demokratov.

p Samoumor na železniški prog. V soboto se je vlegel blizu Galežana pod vlak, ki prihaja dopoldan v Pulj, 25letni Anton Demarin. Kot vzrok samoumora se navaja bolezan, jetika, in pa žalost nad očetovim zločinom. Njegov oče mu je pred mnogo leti ubil s sekiro mater, za kar se pokori še sedaj v ječi, v katero je bil svojčas obsojen do smrti. Nesrečnež je bil na dobrem glasu in se mu je najbrže omračil um, da je izvrnil samoumor.

Obrina razstava v Radovljici.

Meseca avgusta t. l. se priredi obrina razstava v Radovljici. Razstavni odbor je že poslal pretekli mesec oglasnice vsem obrtnikom rad. okraja. Razstava obeta biti nekaj posebnega; oglasilo se je že lepo število obrtnikov k razstavi. Poleg obrtnikov pa kažejo tudi naša županstva mnogo zanimanja. Dokaz temu je, da sta se takoj, ko je lokalni odbor, kateremu načeluje radovljški župan g. A. Roblek, poslal na vse občine rad. okraja prošnje za podporo, odzvali takoj že dve županstvi, in sicer Belapeč z zneskom 50, mestno županstvo v Radovljici pa z zneskom 200 krov. Upamo, da bodo tudi druga županstva sledila temu dvema in tako pripomogla do lepega uspeha razstave. Razstava bo v tukajšnjem šolskem poslopju. Obrtniki rad. okraja dobijo razstavni prostor brezplačno, drugi pa

proti primerni odškodnini. Razstavni odbor v Radovljici pozivlja tem potom vse obrtnike rad. okraja, ki se še niso priglasili, da to čimpreje store. Ako kdo izmed obrtnikov pomotoma ni prejel oglaševalnega pol, naj se javi pisno na razstavni odbor v Radovljici.

Poslano. Gospod pl. Trnkoczy lekarnar v Ljubljani.

Moja soproga je zadnjega sinčka s Sladino »sladni čaj« zredila. Fant je polegisto leto star, čvrst in močan in ni bil še sploh nič bolan. Pri prejšnjih treh otrocih je rabila razne redilne moke, s kojimi ni niti približnega uspeha imela. Sladin priporočam vsem staršem.

Spoštovanjem

Makso Kovač
c. kr. vojaški uradnik.

V Pulju, dne 23. marca 1914.

Zahvala. 1032

Ob prebitki izgubi naše dobre matere

Uršule Škulj roj. Zakrajšek

sмо dobili prijateljskih izrazov sočutja, za katere se vsakemu posameznemu najiskrenježu zahvalimo. Predvsem najtoplejšo zahvalo preč. g. duhovnikom, ki so predrago rajnico spremiljali tako požrtvovalno na zadnji poti k Sv. Križu, preč. g. župnikom Tomažu Zubukovec, Jakob Ramovš, Janez Jereb, Franc Pavšič, Andrej Orehek, veleč. g. misijonarju Al. Dejaku, kot tudi domačima gg. preč. g. duh. svetniku Ramovšu in preč. g. kaplanu Kozelju. Preč. g. Jernej Hafnerju, kaplanu iz Vel. Lašč, za zadnja tolaziila. Veleč. g. župniku Tomažu Zubukovcu za vodstvo pogrebnega sprevoda. Zahvaljujemo se za spremstvo in vse izraze sočutja vaščanom iz Ponikev, sorodnikom in prijateljem iz Roba, Vel. Lašč, Ribnico in Dobropolj, in vsem, kdorkoli je kaj dobrega predragi pokojnici v njeni težki bolezni storil. Vsem bodi Bog obilen plačnik!

Ponikve pri Dobropoljah, dne 24. marca 1914.

K. Škulj,

kaplan in deželní poslanec in bratje.

Mesto vsakega posebnega obvestila.

Pristopate k „Jugoslovanski Strokovni Zvezi“!

Večja množina sodniško cenjenega manufakturnega, galerijskega, konfekcijskega blaga

kakor tudi emajline in porcelanaste posode se ceno proda. Povpraša se v trgovini A. Zorc, Jesenice-Sava, Gorenjsko. 1024

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 26. marca 1914.

Pšenica za april 1914	12 75
Pšenica za maj 1914	12 78
Pšenica za oktober 1914	11 30
Rž april 1914	10 06
Rž za oktober	9 77
Oves april 1914	7 57
Oves za oktober	7 76
Koruza za maj 1914	6 79
Koruza za julij 1914	6 92

Pošteno in zanesljivo

BEKLE

ki zna dobro kuhati, in je izurjena v vsem gospodinjstvu, želi službe pri kakem gospodru duhovniku. Naslov pove uprava »Slovenca« pod štev. 1028.

ABSOLVENT

državne obrtne šole za stavbno in pohištveno mizarstvo s praksjo tudi v obrtu želi vstopiti kot risar ali sekund. delovodja. — Prijazne ponudbe sprejema uprava tega lista pod »Mladenc« št. 1027.

Ne zamudite
ugodne
prikljike!

Prostovoljna dražba Samo
nekaj dni!

zaloge čevljev

kakor moških, ženskih, otroških, gorskih itd. najnovejše oblike bode od 1. aprila dalje

u Wolfovi ulici na duorišču Eurove hiše globoko pod lastno ceno.

Hadalje se boje razprodala osa zalog usnja in čevljarskih potrebsčin ter sploh osa prodajalniška uprava istotam pri

Zdrženih čevljarijih,
Wolfova ulica 12.

1031

Mesto vsakega posebnega obvestila.

V globoki žalosti naznanjam vsem ostalim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskrenoljubljena soproga, mati, sestra, teta in svakinja, gospa

JOSIPINA VEHOVAR roj. PARKELJ

soproga c. kr. sodnika

danes ob 8. uri dopoldne previdena s sv. zakramenti v 33 letu starosti nenadoma vdano in mirno v Gospodu zaspala.

Truplo predrage pokojnice se bode v nedeljo dne 29. marca ob pol 4. uri popoldne pred hišo žalosti Sv. Petra nasip 49 slovesno blagoslovilo ter prepeljalo na pokopališče k Sv. Križu k večnemu počitku v rodbinsko grobenco.

Sv. maše se bodo darovale v raznih cerkvah.

V Ljubljani, 27. marca 1914.

Miloš, Zdenka,
otroci.

Miloš Vehovar,
c. kr. sodnik, soprog.

Katarina Parkelj, Marija Zajc, Antonija Sikošek,
sestre.

1040

Žalostnega srca naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni, nepozabni sin, brat, svak, stric in prastric, gospod

Pavel Peterca.

trgovac in posestnik

včeraj ob 4. uri popoldne nenadoma preminul.

Pogreb se vrši v soboto, dne 28. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Linhartova ulica št. 4 na pokopališče k Sv. Krištofu, kjer se dragi rajnik položi v rodbinsko grobenco k večnemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Ljubljana, dne 27. marca 1914.

I. kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

Globoko žalujoči ostali.

1041

Nizke cene!

Kupujte in naročajte sukno, modno blago, perilo i. dr. pri

347

Zahlevajte vzorce!

LENASI & GERKMAN

Ljubljana,
Stritarjeva ulica 4.
Vzorec zavarovan.

Ali ste že odposlal položnico
„Slovenski Straži“?

Književnost.

Lurški prizori. Lani osorej so bile razposlane šmarnice s tem naslovom č. farnim uradom in posameznim gospodom na ogled in v eventuelno naročbo. Ker je pa treba z novomeško tiskarno J. Krajev nasl. skleniti obračun, se uljudno opozarjajo dolični gospodje, ki knjige niso vrnilji, da po takrat pridejanih poštih položnicah nakažejo vsotico 2 K 10 h v pokritje tiskovnih in vezalnih stroškov. — Knjiga je zelo primerna za majnikovo pobožnost doma in v cerkvi. V tukajšnji zalogi se dobi še mnogo izvodov. — Izdajatelj Anton Zlogar, kanonik v Novem mestu.

Dohodnina. Rok za vlaganje napovedi dohodnine je letos, ko stopi v veljavo osebnodavčna novela, odgoden. Meseca marca izide v našem založništvu knjiga: **Dohodnina.** Pouk, kako se odmerja dohodninski davek na podlagi zakona o osebnih davkih in osebno-davčne novele. Knjigo je spisal fin. tajnik (v c. kr. ministrstvu na Dunaju) Valentin Žun, ki je izdal svoječasno tudi brošuro »Osebna dohodnina«, katere je prešla v našo last. Knjiga bo kolikor možno tesno se naslanja na zakonsko besedilo, toda v poljudnejši obliki, obsegala vse določbe zakona o osebnih davkih iz leta 1896., ki so se ponekodi bistveno izpremenile po pravkar izdani osebno-davčni noveli. Obširno stvarno kazalo bo olajševalo pregled v sistematičnem redu opisanih določb. Pri vsaki bolj nejasni določbi v ložje razumevanje so navedeni vzgledi iz prakse, istotako bo knjiga obsegala vzorce, kako se izpoljujejo hišni in stanovanjski izkazi in naznanila o službenih prejemkih. Posebno pozornost je pisatelj posvetil izpolnjevanje napovedi. Zemljiški in hišni posestnik, trgovec, duhovnik in uradnik najde v navedenem vzorcu, na kar mu je treba paziti pri spisovanju fasi. Ker je po javnem razglasu napovedi za letošnje leto vlagati šele meseca aprila, more si vsakdo to koristno knjigo preskrbeti pravočasno. Knjiga bo obsegala kakih 7 tiskanih pol in bo na razpolago za nizko ceno od K 1.50 do K 1.80. Naročila sprejema že sedaj Katoliška bukvarna v Ljubljani.

GLASBA

za velikonočno dobo in praznike.

Hribar p. Angelik: postni in velikonočni napevi za mešan zbor. Part. 2 K, gl. po 50 h.

Faist dr. Ant.: Deset cerkvenih pesmi za mešan zbor. Part. 1 K 50 h, gl. po 25 h. Zbirka obsegata tudi 3 lepe velikonočne pesmi.

Grum Ant. Aleluja: 10 velikonočnih pesmi in Regina coeli za mešan zbor. Izvod 1 K 20 h. Lepe in veselega značaja so te velikonočne pesmi. Posebno lepa skladba je Regina coeli.

Lahnar J.: Velikonočne pesmi za mešan zbor. Part. 1 K 30 h.

Foerster Ant.: Te Deum po motivih znane zahvalne pesmi za mešan zbor, ali enoglasno z orglami. Part. 50 h. Najlažja skladba te vrste. Kratka, a s popolnim besedilom, zelo lepa in praktično prirejena, ker se nekateri odstavki recitirajo.

Kimovec dr. Fr.: Rihar renatus, 21 pesmi našemu Gospodu za mešan zbor. Part. 3 K. Med drugimi napevi nahaja se tudi dva velikonočna.

Hladnik Ign. Op. 43: Velikonočne pesmi in Regina coeli za mešan zbor. Part. 1 K.

Priporoča za pomorsko in letno sezono do te za damske obleke, b u e, kosi, me, v bombazistem, svilinem in volnem, nem blagu.

Novost. Novost. Novost.

Sattner p. Hugolin: Te Deum za mešan zbor. Part. 1 K 60 h, gl. po 10 h. Krasna in veličastna skladba.

Gerbič Pr.: 12 pange lingua za mešan zbor. Part. 1 K 80 h, gl. po 40 h. Melodijozni, ljubki in lahki napevi.

Grum Anton: Asperges me in Vidi aquam za mešan zbor. Part. 60 h. Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Kurzne cene

dne 26 marca 1914.

	K	n
Državne rente.		
4% konv. dav. pr. kron. renta (maj—nov.)	82	75
4% konv. dav. pr. kron. renta (jan—jul)	82	90
4 2/5% avstri. velj. papir. renta (febr.—avg.)	86	40
4 2/5% avstr. velj. srebr. renta (aprili—okt.)	86	60
4% avstr. zlati. renta, davk. prosta	102	90
4% avstr. kronski renta (marec—sept.)	83	—
4% av. kroun renta iz I. 1912 (junij—dec.)	82	80
4% ogr. renta v zlatu	98	15
4% ogr. renta v kronah iz I. 1910	81	45
4 1/2% ogr. renta v kronah iz I. 1913	90	20

Druge javne zadolžnice.

4% kranjski dež. ne posojilo iz I. 1888.	—	—
4 1/2% kranjski dež. metior. pos. iz I. 1911.	95	—
4 1/2% kranjski deželne banke	95	—
4% bosansko deželno posojilo	81	80
4% obveznice Rudolt. železnice	85	50
4% obveznice želez. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice doleni. železnice	—	—

Srečke.

4 1/2% drž. srečke iz I. 1860, po 500 gid. a. v.	1630	—
4 1/2% drž. srečke iz I. 1860, po 100 gid. a. v.	442	—
Državne srečke iz I. 1804, po 100 g. d. a. v.	680	—
Državne srečke iz I. 1804, po 50 gid. a. v.	350	—
5% don. uravn. pos. iz I. 1870, po 100 gid.	271	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd.	279	15
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd.	242	—
Bazilika budim. iz I. 1880, po 5 gld.	26	25
Ljubljanske srečke po 20 gld.	58	—
Rudeči križ avstr. iz I. 1882, po 10 gld.	52	—
Rudeči križ ogr. iz I. 1882, po 5 gld.	31	—
Rudeči križ ital. iz I. 1885, po 25 hr.	46	—
Turske srečke	16	—
Srbške drž. tob. srečke iz I. 1888	226	75
Srbške drž. tob. srečke	29	—

Akcije.

Avstr. kreditni zavod	637	75
Avstro ogrska banka	1971	—
Angio-avstrijska banka	342	50
Dunajsko bančno društvo	533	50
Jadranska banka	4.6	—
Ljubljanska kreditna banka	402	—
Union banka	607	—
Zivnostenska banka	272	—
Avstrijski Lloyd	622	—
Državna železnica	712	—
Iužna železnica	102	10
Alpine	826	45
Skoda	762	—

Valute.

20 frankov	19	09
20 mark	20	53
Sterling	34	01
Rubej	252	62

Vsa tozadevna po asnila se čope udi v podružnici c. kr. pr.v. avs r kred t. zavoda v Ljubljani.

Stanovanje

se odda v Nak' em pri Kranju, z več sobami dvema kuhinjam in vrtom, skupno ali posamezni prostori. Poslopje je enonadstropno, poleg državne ceste v neposredni bližini cerkve in kolodvora. Primereno za kako obrt ali kakega duhovnika v pokoju. Vprašati je pri V nko Črnilec, posestnik Naklo pri Kranju št. 46.

Sprejemem takoj v stalno delo

2 krojaška pomočnika

Leop. Škol, krojaški mojster, Jesenice Fužine, Gorenjsko.

1019

Domače podjetje.
Janko Češnik, Ljubljana
Lingarjeva ulica.
Opozarjam na svojo veliko zalogo perilnega blaga v bomb. žu, kakor v zajamčeno pristnem platnu v vsaki pol ubni štravi.
Različne preprage: Jute, Kokos Linoleum, Tapestri.

Domače podjetje
Novost. Novost. Novost.

1. vrsta K 5·50
2. vrsta K 6·50

Nikaka prevara!

Ne zamenjavajte z enakimi ponudbami!

Med bralec rega **30.000 parov** praznična razdelimo elegantsne čevljev na zadrgo iz najboljšega trgovskega usnja z dobro podprtanjimi podplatili, kakor kaze slika, za dober glas naše tvrtke. Piača se samo delo t. j. K 5·50 za 1. vrsto moških ali ženskih čevljev, K 6·50 za 2. vrsto moških ali ženskih čevljev na zadrgo na nedelje in prazniki z višjimi teretnimi par za K 6·50. Pošljemo vsakomu po želji. Zamenjava dovoljena, torej nikak riziko! Po povzetni posilje pri c. kr. trgovskem sodišču protokolirana razpostavljanica čevljev

Franc Humann, Dunaj, Aloisgasse 3 10 R.

Vsake priznane posilje nam prinese korist.

Tisoč priznanih pisem.

Kraščanska svetovna tvrtka.

902

na benc'nmotor se proda, vse stoeče kot je, alt da se cela naprava ven vzame. Vse v najboljšem stanu. Obrniti se je: Franc Lenarčič, Nova vas pri Rakeku.

SIR

polnomosten, jako fini se dobi zelo poceni v mlekarji Ivan Vidmar, Črni vrh nad Idrijo.

Spomladne modele

za dame in deklice priporoča tvrdka

A. LUKIĆ

Ljubljana, Pred Skofijo 19.

Za gospode in dečke

največja izbera